

Goede voorbeelden van palliatieve zorg:

De signaleringsbox

Elke dag hebben verzorgenden contact met zorgvragers in hun laatste levensfase. Toch is hun belangrijke rol in de palliatieve zorg lang onderschat. Het project *Signalering palliatieve zorg* door verzorgenden veranderde dat door speciaal voor verzorgenden een Signaleringsbox palliatieve zorg te ontwikkelen. Voor de zorgvuldige ontwikkeling en implementatie hiervan kreeg het project een Parel van ZonMw.

Het gebruik van de signaleringsbox richt zich op het versterken van de competenties van de individuele verzorgende en op de afstemming binnen het gehele multi- of interdisciplinaire behandelteam. De box biedt handvatten voor de vertaling van in de palliatieve zorg veelgebruikte termen als 'kwaliteit van leven' en 'autonomie van de zorgvrager' naar concreet handelen in de dagelijkse praktijk. De door de verzorgende verzamelde gegevens vormen een belangrijke basis voor besluitvorming binnen het behandelteam dat hierdoor beter kan communiceren.

Bij het gebruik van de signaleringsbox is nadrukkelijk aandacht voor de wensen en behoeften van de zorgvrager. In het contact tussen zorgvrager en verzorgende wordt duidelijk wat voor de zorgvrager op dat moment het meest belangrijk is. Luisteren, samenvatten en gericht doorvragen in het gesprek en heldere terugkoppeling na overleg bevorderen dat de zorgvrager:

- actiever betrokken is bij – beslissingen in – de zorg;
- zich erkend en gezien voelt in zijn ervaringen en zijn zorgvraag;
- betere kwaliteit van leven ervaart en
- een lagere symptoomlast ervaart.

Wat is een signaleringsbox?

De signaleringsbox bestaat uit een stappenplan voor de palliatieve zorg, signaleringskaarten voor de tien meest voorkomende palliatieve symptomen, achtergrondinformatie over zorgproblemen en werkbladen voor de communicatie met andere zorgverleners. Met deze tool kunnen verzorgenden klachten en verschijnselen van palliatieve zorgvragers beter signaleren, in de gaten houden en met andere zorgverleners bespreken. Handleidingen ondersteunen

leidinggevendenden om verzorgenden met de box te leren werken. Een aparte docentenhandleiding is gemaakt voor gebruik van de signaleringsbox als lesmateriaal.

Werkt een signaleringsbox?

Uit de effectmeting blijkt dat verzorgenden door het gebruik van de signaleringsbox systematischer gaan werken en in contacten met artsen en (wijk)verpleegkundigen steviger in hun schoenen komen te staan. Gebruik van de signaleringsbox draagt bij aan hun zelfwaardering en helpt hen bewuster met de palliatieve zorgsituatie om te gaan. Bij deze geschoolde mensen zijn methodische en signalerende vaardigheden als observeren, luisteren en doorvragen, zowel in contact met zorgvragers en naasten, als in contact met collega's verbeterd. De hiermee beoogde versterking van (multi- of interdisciplinaire) afstemming tussen behandelaars is goed gelukt, onder andere doordat de signaleringsbox wordt gebruikt ter voorbereiding van diverse overlegvormen.

Breed inzetbaar

In samenwerking met V&VN, ROC's en netwerken palliatieve zorg werkt IKNL aan verbreiding van de signaleringsbox onder verzorgenden in het hele land. Met subsidie van ZonMw zijn zestien implementatieprojecten opgezet voor gebruik van de signaleringsboxen. Eind 2014 waren er bijna 5000 signaleringsboxen aangeschaft, waarmee een veelvoud aan verzorgenden wordt bereikt. Ook beginnend verpleegkundigen en begeleiders van mensen met een verstandelijke beperking kunnen de signaleringsbox goed gebruiken.

Meer informatie via: www.zonmw.nl/nl/over-zonmw/parels/signalering-palliatieve-zorg-door-verzorgenden/